

Nr 278.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående översten F. A. K. Allbrandts tjänstepensionsförmåner i händelse av förflyttning till lägre beställning; given Stockholms slott 24 maj 1940.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24 maj 1940.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

Efter gemensam beredning med chefen för försvarsdepartementet anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss:

Jag anhåller att få underställa Kungl. Maj:ts prövning fråga om rätt för chefen för Vaxholms kustartilleriregemente, översten F. A. K. Allbrandt att vid förflyttning till lägre beställning bibehållas vid oförändrade tjänstepensionsförmåner.

Allbrandt, som är född den 6 september 1887, utnämndes den 30 juni 1936 att från och med den 1 juli 1936 vara överste vid kustartilleriet (dåvarande lönegrad O 6) samt förordnades samtidigt att tills vidare vara chef för Vaxholms kustartilleriregemente. Från och med den 1 juli 1939 är den av Allbrandt innehavda överstebeställningen i tjänsteförteckningen upp-

tagen såsom regementschefsbeställning med placering i lönegrad Ob 1 (års-lön 15,000 kronor). För beställning i denna lönegrad utgör tjänstepensionsunderlaget 7,596 kronor och familjepensionsunderlaget 2,880 kronor. Pensionsåldern är 60 år.

Efter tillträdet den 1 juli 1936 av förordnandet såsom chef för Vaxholms kustartilleriregemente har Allbrandt på grund av sjukdom varit förhindrad tjänstgöra under sammanlagt omkring 1 år 9 månader. Under år 1939 har Allbrandt fullgjort tjänstgöring allenast under 3 månader 23 dagar, och under år 1940 har han hittills åtnjutit sjukledighet i en följd sedan den 6 mars. Den senast beviljade sjukledigheten avser tiden till och med utgången av innevarande månad.

Under erinran om de avsevärda avbrott i Allbrandts tjänstutövning, som sålunda förekommit, och under framhållande att dessa särskilt under nu rådande förhållanden innebure betydande nackdelar icke blott för Vaxholms kustartilleriregemente utan även för verksamheten vid fästningsstaben i Vaxholms fästning, vid vilken stab chefen för nämnda regemente tjänstgjorde såsom artilleribefälhavare, har *kommendanten i Vaxholms fästning* i skrivelse till chefen för marinen den 9 april 1940 anhållit om vidtagande av åtgärd för personombyte snarast möjligt å den av Allbrandt innehavda chefsbeställningen. Kommendanten har därvid bland annat anfört, att han tidigare hoppats, att Allbrandt skulle bliva så återställd, att han skulle kunna inträda i sina befattningar med full verksamhetslust och full arbetsförmåga och därefter godtagbart handhava sina befattningar under längre tid. Dessa förhoppningar hade ej infriats och komme med största sannolikhet ej heller efter Allbrandts återinträde i tjänst efter tjänstledighetens slut att infrias. Tvärtom kunde det på grund av dittills vunna erfarenheter med största sannolikhet förutsättas, att en eventuell förbättring i Allbrandts tillstånd icke bleve sådan, att han ens under relativt kort tid godtagbart kunde bestrida sina befattningar.

Kommendanten har vid sin skrivelse fogat ett av *fästningsläkaren vid Vaxholms fästning* G. Ekman den 9 april 1940 rörande Allbrandt avgivet yttrande av följande innehåll:

»Enligt anmodan att inkomma med yttrande över min uppfattning rörande överste Allbrandts hälsotillstånd och framtida tjänstbarhet får jag härmed värdsamt meddela, att min personliga uppfattning är, att överste Allbrandts neurasteni är av sådan art, att även om han blir återställd från nuvarande akuta försämring, som framtingat längre tids sjukledighet, den kommer att föreligga latent under de närmaste åren, och att en akutisering är sannolik efter inträdande i tjänst som regementschef och artilleribefälhavare. Jag anser nämligen dessa tjänster vara förenade, i synnerhet under nuvarande tider, med för nervsystemet ytterst påfrestande förhållanden. Dessutom anser jag, att de täta recidiven under sista åren tala för att varaktig hälsa och tjänsteförmåga är mycket tvivelaktig, och anser jag, att detta väl belyses av det förhållandet, att överste Allbrandt vid sitt återinträde i tjänst december 1939 såväl själv som även av behandlande läkare ansågs fullt återställd men att, trots dessa synnerligt gynnsamma förhållanden, det ej dröjde 3 månader innan Allbrandts sjukdom åter gjorde honom oförmögen att bestrida sina befattningar.

För att efter nytt tillfrisknande utsikter skola finnas för varaktigt resultat, anser jag det vara ur medicinsk synpunkt med hänsyn till överste Allbrandts bästa om han kunde med bibehållna förmåner bliva kommenderad till annan mindre påfrestande tjänstgöring. Jag håller nämligen för mycket sannolikt, att det måste vara för en ambitiös person mycket påfrestande att gång efter annan känna med sig själv att trots vilja ej hava förmåga att varaktigt fullgöra sina tjänsteåligganden, och håller det även för sannolikt, att tanken därpå såväl förlångsammar tillfrisknandet som att tanken därpå kan hava stor betydelse för uppkomsten av recidiv.»

Chefen för marinen har med utlåtande den 10 april 1940 överlämnat kommandantens i Vaxholms fästning förenämnda skrivelse till Kungl. Maj:t och därvid anfört, att han helt anslöte sig till den av kommandanten intagna ståndpunkten, vilken ock omfattades av chefen för kustartilleriet. Chefen för marinen ansåge, att det sålunda — redan med hänsyn till vanliga fredsförhållanden — vore nödvändigt att ny ordinarie regementschef ofördröjligen förordnades, vilken kontinuerligt kunde bestrida befattningen, samt att ett fortbestående av det sedan länge oefterrättliga tillståndet innebure risker, vilka under nuvarande förhållanden icke finge tagas.

Chefen för försvarsdepartementet har meddelat mig, att han under föreliggande förhållanden anser ombyte å chefsbefattningen vid Vaxholms kustartilleriregemente snarast böra äga rum. Då det bland ömrat på grund av innehållet i förut återgivna läkarintyg synes kunna antagas, att Allbrandt skall kunna tagas i anspråk för bestridande av befattning, avsedd för regementsofficer i lägre beställning, har den lämpligaste utvägen för ernående av det önskade personskiftet ansetts vara, att Allbrandt förflyttas till dylik beställning — d. v. s. majors- eller överstelöjtnantsbeställning — och att regementschefsbeställningen besättes med ny ordinarie innehavare. Allbrandt har förklarat sig icke hava något att erinra mot en sådan förflyttning, under förutsättning att han bibehålles vid nuvarande löneförmåner samt jämväl i pensionshänseende — såväl i fråga om pensionsålder som beträffande tjänste- och familjepensionsunderlag — bibehålles vid för honom nu gällande föreskrifter.

För egen del finner jag skäligt, att Allbrandt — på sätt han sålunda påyrkat — efter en eventuell förflyttning till lägre tjänst bibehålles vid nuvarande förmåner. I avseende härå är att märka, att bestämmelserna i 10 § militära avlöningsreglementet giva Kungl. Maj:t befogenhet att besluta om Allbrandts bibehållande vid lön i den löneklass, som gällt för honom i den högre beställningen. Härutinnan erfordras således icke särskilt medgivande av riksdagen. I familjepensionshänseende skulle enligt gällande författningsbestämmelser en förflyttning icke för Allbrandt medföra någon rubbning. I 12 § allmänna familjepensionsreglementet stadgas nämligen, att för ordinarie befattningshavare, som övergår till befattning med lägre familjepensionsunderlag, i familjepensionshänseende fortfarande skall gälla vad som finnes stadgat i fråga om den högre befattningen. Annorlunda är förhållandet i tjänstepensionshänseende. I militära tjänstepensionsreglementet

finnas icke meddelade några bestämmelser, som möjliggöra bibehållande av en militär beställningshavare, vilken förflyttas till lägre tjänst, vid de tjänstepensionsförmåner, till vilka han grundlagt rätt i den högre tjänsten. Där-
 est särskild åtgärd icke vidtages, komma alltså för Allbrandt i händelse av förflyttning till majors- eller överstelöjtnantsbeställning att i fråga om tjänstepensionsunderlag och pensionsålder liksom i övrigt i tjänstepensionshänseende bliva tillämpliga för dylik beställning gällande bestämmelser (tjänstepensionsunderlag för överstelöjtnant 6,300 kronor och för major 5,640 kronor; pensionsålder för sådan beställning 55 år). I enlighet med min nyss angivna ståndpunkt finner jag mig emellertid böra förorda, att förslag förelägges riksdagen i syfte att Allbrandt jämväl i tjänstepensionshänseende bibehålles vid de för honom i nuvarande beställning gällande bestämmelserna. Ett medgivande av dylik innebörd, mot vilket statskontoret i av-
 givet utlåtande förklarar sig icke hava något att erinra, synes desto mindre vara ägnat att väcka betänkligheter som civila tjänstepensionsreglementet (20 §) medger rätt för civil befattningshavare att vid förflyttning utan eget förvållande till lägre tjänst varda bibehållen vid de tjänstepensionsförmåner, som stadgats i fråga om den tjänst han vid förflyttningen innehade, och det torde kunna förutsättas, att efter pågående revision av pensionslagstiftningen jämväl i tjänstepensionsbestämmelserna för militära beställningshavare komma att införas motsvarande föreskrifter. Att dylika föreskrifter för närvarande saknas i militära tjänstepensionsreglementet torde hava sin grund i det förhållandet, att nuvarande bestämmelser om förflyttningsskyldighet för ordinarie militär personal tillkommit först efter pensionsreglementets utfärdande.

Med åberopande av vad sålunda anförts och under erinran att proposition i ämnet jämlikt § 54 riksdagsordningen torde kunna avlåtas utan hinder av att den för propositioners avlämnande till riksdagen i allmänhet stadgade tiden gått till ända, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att för chefen för Vaxholms kustartilleriregemente, översten F. A. K. Allbrandt må, för den händelse han utan något sitt förvållande förflyttas till beställning med lägre tjänstepensionsunderlag, i tjänstepensionshänseende fortfarande gälla vad som finnes stadgat i fråga om den av honom nu innehavda beställningen.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
 Ossian Larsson.